

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2925/2024
13.11.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Миле Чогурић, адвокат из ..., против туженог Јавног предузећа „Путеви Србије“ Београд, чији је пуномоћник Ивана Марковић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2930/23 од 15.05.2024. године, у седници одржаној 13.11.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2930/23 од 15.05.2024. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 5015/21 од 23.11.2022. године, ставом првим изреке, поништена су као незаконита решење туженог од 05.12.2008. године заведено код туженог под бр. ... којим је тужиоцу отказан уговор о раду и решење туженог бр. ... од 24.11.2008. године којим је тужилац удаљен са рада. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоца врати на рад. Ставом трећим изреке, одбачена је као недозвољена тужба у делу тужбеног захтева којим је тражено да се врати на радно место инкасант. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка плати 483.750,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2930/23 од 15.05.2024. године, ставом првим изреке одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена првостепена пресуда у ставу првом, другом и четвртном изреке. Ставом другим изреке, одбијени су захтеви тужиоца и туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде другостепеног суда, тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану одлуку применом члана 408. ЗПП („Сл. гласник РС“ бр. 72/11, 55/14 ... 10/23), Врховни суд је оценио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Нема ни

битне повреде из члана 374. став 1. у вези са чланом 8. ЗПП на коју се указује у ревизији, с обзиром да се члана 8. ЗПП у поступку пред другостепеним судом примењује само у ситуацији када се другостепена одлука доноси после расправе одржане пред тим судом, док битне повреде из члана 374. став 2. тачка 9. и 12. ЗПП нису ревизијски разлог у смислу члана 407. став 2. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је код туженог радио на радном месту инкасанта – наплата путарине, по уговору о раду бр. ... од 03.07.2006. године и анекса уговора о раду бр. ... од 14.05.2008. године. Решењем о удаљењу бр. ... од 24.11.2008. године тужилац је привремено удаљен са рада (од дана достављања а најдуже три месеца) јер је учинио повреду радне обавезе: 1.) вршење наплата путарине по магнетној картици у затвореном систему наплате супротно прописаној процедури рада и дужностима инкасанта из Правилника о обављању послова посебне накнаде за употребу пута или путног објекта утврђене чланом 12. став 12.4. алинеја 3. анекса уговора, 2.) издавање или неправилно издавање признанице учеснику у саобраћају или непоништавање односно неправилно поништавање признанице које учесник у саобраћају није узео, утврђено чланом 12. став 12.4. алинеја 1. анекса уговора о раду, 3.) присвајање имовине предузећа или средстава рада утврђене чланом 12. став 12.3. тачка 2. алинеја 6. анекса уговора. Упозорењем туженог ... од 21.11.2008. године тужилац је упозорен да је учинио повреду радне обавезе наведену у претходно цитираном решењу о удаљењу запосленог са рада под тачкама од 1.) до 3.). Решењем о отказу уговора о раду бр. ... од 05.12.2008. године тужиоцу је отказан уговор о раду због учињених повреда радне обавезе које су наведене на исти начин као и у претходно донетом упозорењу и решењу о удаљењу запосленог са рада.

Тужилац је почетком 2007. године осетио здравствене проблеме у виду изузетно јаких главобоља, узимао је на своју руку терапију (првобитно кафетин, бруфен, диклофенак и слично) и наставио да ради у таквом стању због чега је захтевао од шефа да га премести на друге послове и да не ради у трећој смени и не ради са новцем. Касније је потврђено да се ради о болести хипофизе. Здравствено стање тужиоца се погоршало у периоду од 01.12.2008. године до 11.12.2008. године. Тужилац је лечен у периоду од 15.12.2008. године до 24.12.2008. године са дијагнозом болести као у отпусној листи. На основу налаза и мишљења Комисије вештака Александре Ћерић специјалисте психијатрије, Јелене Средановић специјалисте психијатрије и Олге Живковић Алексић специјалисте медицинске психологије од 19.07.2022. године је утврђено да је тумор хипофизе код тужиоца утицао на могућност схватања и могућност управљања својим поступцима тужиоца тј. могућност управљања поступцима тужиоца је била битно смањена, а заснована на променама у анатомији и функцији мозга. У моменту повреде радне обавезе тужилац је користио адекватну терапију али је пре дијагностификоване болести постојала болест и клинички симптоми у виду пада концентрације, главобоље, раздражљивости, немогућности за правилно сагледавање стимуланса из околине, поремећаја вида за чије испуњавање је требало да прође за 10 година од почетка испољавања, су почели постепено да се јављају због чега је и радна способност тужиоца била битно умањена за послове који захтевају веће ментално оптерећење и напрезања продужени рад и рад ноћу. На психофизичко стање тужиоца његову концентрацију и способност да схвати и управља својим поступцима имала су утицај додатна здравствена стања (инфекција, повишених температура) али и нарушено нормално функционисање организма у смислу нарушених нормалних биолошких ритмова. Наведено понашање при повреди разних обавеза се објашњавају постојањем нарушених функција мозга односно последица тумора хипофизе. Тужилац није био здрав у предоперативном периоду, у годинама које

претходе 2008. године, када је извршена прва операција. На појаву симптома који су били болни и ометали квалитет свакодневног функционисања тужилац је реаговао узимањем одређених лекова аналгетика, а упорност симптома и околини видљиве промене понашања условиле су почетак медицинског прегледа и лечења. Тужилац није био сасвим доброг здравља нити је на операцију отишао као здрава особа. Повреда пословних обавеза извршена је у периоду који претходи операцији а који је описан као период измењеног когнитивно-менталног функционисања. У складу са тадашњим менталним стањем тужилац је правио грешке у свакодневном функционисању а неке од тих грешака припадају начину функционисању на послу, јер су захтеви радног места тужиоца превазилазили тужиочеве менталне способности.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су усвојили тужбени захтев и поништили као незаконита оспорена решења, уз закључак да на страни тужиоца нема кривице за учињене повреде радне обавезе које су му стављене на терет у смислу члана 172. тачка 2. Закона о раду, због чега није образован отказни разлог из члана 179. тачка 2. истог Закона.

По оцени Врховног суда, нижестепене одлуке су донете правилном применом материјалног права.

Члном 179. тачка 2. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05, 61/2005), прописано је да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду, ако за то постоји оправдани разлог који се односи на радну способност запосленог, његово понашање и потребе послодавца и то: ако запослени својом кривицом учини повреду радне обавезе утврђене општим актом или уговором о раду. Сходно члану 180. истог Закона, послодавац је дужан да пре отказа уговора о раду у случају из члана 179. тачка 2. тог Закона, запосленог писаним путем упозори на постојање разлога за отказ уговора и да му остави рок од најмање 5 радних дана од дана достављања упозорења да се изјасни на наводе из упозорења.

Чланом 62. став 2. Колективног уговора туженог од 03.07.2006. године, прописано је да запослени може привремено да буде удаљен са рада ако је природа повреде радне обавезе, односно кршење радне дисциплине или понашање запосленог такво да не може да настави рад код послодавца, пре истека рока из члана 70. став 1. и члана 71. став 2. тог Колективног уговора. У члану 69. став 1. тачка 8. алинеја 3, љ, и и о, прописано је да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду, ако за то постоје оправдани разлози који се односи на радну способност запосленог, његово понашање и потребе послодавца и то: ако запослени својом кривицом учини повреду радне обавезе тако што злоупотреби службени положај у намери да за себе или другог оствари противправну имовинску корист, не придржава се односно не спроводи одлуке донете од стране органа послодавца, несавесно, неблаговремено и немарно извршава радне обавезе.

Правилником о обављању послова наплате посебне накнаде за употребу пута или путног објекта из 2008. године заведеним код туженог под бројем IV-953-03-2393 од 14.03.2008. године, ближе је прописан начин на који инкасант врши наплату путарине.

Кривица у смислу члана 179. тачка 2. Закона о раду је психички однос учиниоца према повреди радне обавезе и њеним последицама који може да успостави само урачунљиво лице, односно запослени који може да схвати значај својих радњи и управља својим поступцима. Дакле, да би одговарао (уз одговарујући степен кривице) за повреду радне обавезе запослени мора бити урачунљив. Уколико је урачунљивост смањена до степена битног у време извршења повреде радне обавезе, запослени не

може одговарати отказом за повреду радне обавезе, а такво стање утврђује се према времену извршења повреде радне обавезе на основу спроведеног вештачења.

У конкретном случају, комисијским вештачењем је утврђено да је у време учињених повреда радне обавезе, као разлога привременог удаљења са посла и отказа уговора о раду, урачуњивост тужиоца била битно смањено услед нарушених функција мозга као последица тумора хипофизе. Наиме, тумор хипофизе код тужиоца у време учињених повреда радне обавезе је утицао на његову свест и вољу тако што је могућност схватања и могућност управљања поступцима тужиоца била смањена до степена битног, на начин и у мери да је извршавања задатка радног места инкасанта превазилазило његове менталне способности. Због тога на страни тужиоца у време учињене повреде радне обавезе није постојао умишљај нити крајна непажња као степен кривице који би водио одговорности тужиоца и оправдали изрицање отказа уговора о раду из разлога прописаног чланом 179. тачка 2. Закона о раду.

Како се код изнетог извршене повреде радне обавезе не могу приписати у одговорност тужиоцу као запосленом, јер су учињене услед последица болести која је утицала на свест и вољу тужиоца, на описан начин и у утврђеном степену, то је и по оцени Врховног суда оспорено решење о отказу правилно поништено као незаконито и тужени правилно обавезан да тужиоца врати на рад (члан 191. Закона о раду). Са истих разлога, правилно је поништено као незаконито и решење о привременом удаљењу тужиоца са рада које је претходило доношењу наведеног решења о отказу.

Имајући у виду да се у ревизијском поступку расправљају правна, а не и чињенична питања, предмет оцене ревизијског суда нису били остали наводи ревизије којима се оспорава оцена изведених доказа и утврђено чињенично стање (члан 407. став 2. ЗПП).

Из наведених разлога, применом члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић